

PATVIRTINTA
Visagino socialinės globos namų direktoriaus
2017 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3-10

VISAGINO SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ PSICHIKOS SLAUGYTOJO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS NR.8

I. PAREIGYBĖ

1. Pareigybės grupė - specialistai.
2. Pareigybės lygis – B.
3. Pareigybė reikalinga užtikrinti medicininių paslaugų teikimą globos namų gyventojams visą parą.
4. Šias pareigas einantis darbuotojas yra tiesiogiai pavaldus vyriausiajai slaugytojai.

II. SPECIALŪS REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI

5. Psichikos sveikatos slaugytojas profesinę kvalifikaciją įgyja aukštojoje mokykloje baigęs studijas pagal bendrosios praktikos slaugos programą ir papildomą psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programą arba aukštesnysis išsilavinimas įgytas iki 1995 metų.
6. Teisę verstis psichikos sveikatos slaugytojo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią bendrosios slaugos praktikos licenciją bei turintis įgytą psichikos sveikatos slaugos specializaciją patvirtinantį dokumentą, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip.
7. Užsienyje įgyta psichikos sveikatos slaugytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
8. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią bendrosios slaugos praktikos licenciją bei turinčio įgytą psichikos sveikatos slaugos specializaciją patvirtinantį dokumentą.
9. Psichikos sveikatos slaugytojas turi žinoti:
 - 9.1. teisės aktus, reglamentuojančius psichikos sveikatos priežiūrą ir slaugos praktiką Lietuvos Respublikoje;
 - 9.2. Lietuvos nacionalinės psichikos sveikatos politikos nuostatas;
 - 9.3. Europos Sąjungos valstybių psichikos sveikatos priežiūros politikos principus;
 - 9.4. psichosocialinių ir etninių, kultūrinių veiksnių įtaką paciento, jo šeimos psichikos sveikatai;
 - 9.5. psichikos sveikatos stiprinimo ir palaikymo principus;
 - 9.6. įvairių amžiaus grupių pacientų psichikos ir elgesio sutrikimus ir psichikos sveikatos slaugos ypatumus;
 - 9.7. psichotropinių vaistų grupes, jų veikimo mechanizmus, farmakologines sąveikas, skyrimo indikacijas, kontraindikacijas bei atsargumo priemones;
 - 9.8. psichologijos pagrindus;
 - 9.9. psichoterapijos metodų rūšis ir psichoterapijos metodų taikymo indikacijas;
 - 9.10. psichosocialinės reabilitacijos principus;
 - 9.11. įvairaus profilio psichiatrijos skyrių darbo organizavimo ypatumus.
10. Papildomai psichikos sveikatos slaugytojas turi išmanyti:

- 10.1. bendrąją psichopatologiją (psichikos sutrikimų simptomus ir sindromus), šių sutrikimų įtaką paciento elgesiui, gyvenimo kokybei, tikėtiną grėsmę paties paciento ar aplinkinių žmonių sveikatai, gyvybei ar turtui;
- 10.2. bendrosios ir psichikos sveikatos slaugos proceso ypatumus, esant:
 - 10.2.1. ūminiams psichikos sutrikimams, ūmioms psichozėms;
 - 10.2.2. organiniams ir simptominiams psichikos sutrikimams;
 - 10.2.3. psichikos ir elgesio sutrikimams vartojant psichoaktyvias medžiagas;
 - 10.2.4. nuotaikos (afektiniais) sutrikimams;
 - 10.2.5. šizofrenijai, šizotipiniam ir kliesesiniam sutrikimams;
 - 10.2.6. neuroziniais, stresiniais ir somatoforminiais sutrikimams;
 - 10.2.7. pagyvenusių ir senų žmonių psichikos ir elgesio sutrikimams;
- 10.3. asmenų, turinčių specialiųjų poreikių dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, slaugą;
- 10.4. bendravimo ir bendradarbiavimo su įvairaus amžiaus pacientais, turinčiais psichikos sutrikimų, bei jų artimaisiais ypatumus;
- 10.5. aprobuotus biologinius psichikos sutrikimų gydymo būdus, jų taikymo principus ir slaugos principus;
- 10.6. priklausomybės ligų pakaitinio gydymo organizavimo ir teikimo principus, indikacijas, kontraindikacijas, naudojamų vaistų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus ir komplikacijas;
- 10.7. antipsichozinių vaistų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 10.8. antidepresantų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 10.9. nuotaikos stabilizatorių farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 10.10. trankviliantų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį, prasidedančio pripratimo ir priklausomybės požymius ir gydymo komplikacijas;
- 10.11. nootropų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 10.12. savižudybių prevencijos principus ir pacientų, kuriems būdingas suicidinis elgesys, slaugos ypatumus.

11. Papildomai psichikos sveikatos slaugytojas turi mokėti:

- 11.1. nustatyti psichikos sveikatos slaugos paslaugų prioritetus ir eigą;
- 11.2. mokėti taikyti psichiatrijos ir slaugos mokslo naujoves, taikomųjų tyrimų duomenis savo praktikoje;
- 11.3. spręsti psichikos sveikatos slaugos vadybos problemas;
- 11.4. teikti pacientams ir jų artimiesiems rekomendacijas psichikos sveikatos slaugos klausimais;
- 11.5. nustatyti slaugos poreikius, taikyti atitinkamus slaugos veiksmus bei numatyti slaugos rezultatus esant šiems psichikos sutrikimams:
 - 11.5.1. organiniams ir simptominiams psichikos sutrikimams;
 - 11.5.2. psichikos ir elgesio sutrikimams vartojant psichoaktyvias medžiagas;
 - 11.5.3. šizofrenijai, šizotipiniams ir kliesesiniams sutrikimams;
 - 11.5.4. nuotaikos (afektiniais) sutrikimams;
 - 11.5.5. neuroziniais, stresiniais ir somatoforminiais sutrikimams;
 - 11.5.6. elgesio sindromams, susijusiems su fiziologiniais sutrikimais bei somatiniais veiksniais;
 - 11.5.7. suaugusiųjų asmenybės ir elgesio sutrikimams;
 - 11.5.8. protiniam atsilikimui;

11.5.9. psichologinės raidos sutrikimams;

12. Papildomai psichikos sveikatos slaugytojas turi gebėti:

- 12.1. organizuoti, teikti įvairaus amžiaus pacientams, jų šeimos nariams, psichikos sveikatos slaugos paslaugas;
- 12.2. pagal kompetenciją atpažinti psichikos sutrikimų simptomus, sindromus, jų pokyčius psichikos sutrikimo laikotarpiu;
- 12.3. pagal kompetenciją atpažinti ūminės psichozinės būsenos pacientą ir įtarti tikėtiną grėsmę paties ligonio ar aplinkinių žmonių sveikatai, gyvybei ar turtui;
- 12.4. pagal kompetenciją atpažinti agresyvų, sujaudintą, potencialiai pavojingą psichikos sutrikimų turintį pacientą ir numatyti elgesio su tokiu pacientu taktiką;
- 12.5. atpažinti pacientą, kuriam būdingas suicidinis elgesys, ir pagal savo kompetenciją suteikti pagalbą;
- 12.6. atpažinti nepageidaujamas / patologines paciento organizmo reakcijas į paskirtą gydymą;
- 12.7. pagal kompetenciją teikti psichosocialinės reabilitacijos paslaugas;
- 12.8. bendrauti ir bendradarbiauti su asmenimis, turinčiais įvairių psichikos ir elgesio sutrikimų, jų šeimos nariais;
- 12.9. atpažinti ir spręsti konfliktines situacijas, susijusias su psichikos sveikatos slauga;
- 12.10. mokyti pacientus atpažinti psichikos sutrikimo požymius ir juos valdyti;
- 12.11. motyvuoti tinkamai vartoti vaistus, užtikrinant gydymo tęstinumą;
- 12.12. dokumentuoti psichikos sveikatos slaugą;
- 12.13. dirbti psichikos sveikatos priežiūros specialistų komandoje;
- 12.14. vertinti teikiamų psichikos sveikatos slaugos paslaugų rezultatus ir efektyvumą bei siūlyti paslaugų kokybės gerinimo priemones;
- 12.15. pagal kompetenciją teikti konsultacinę pagalbą psichikos sutrikimų turintiems asmenims ir jų artimiesiems dėl psichikos sveikatos slaugos, vaistų vartojimo, įgūdžių atkūrimo ir palaikymo;
- 12.16. analizuoti savo profesinę veiklą bei rengti profesinės veiklos pranešimus ir ataskaitas.

III. ŠIAS PAREIGAS EINANČIO DARBUOTOJO FUNKCIJOS

13. Psichikos sveikatos slaugytojas vykdo šias funkcijas:

- 13.1. kvalifikuotai ir kokybiškai teikti psichikos sveikatos slaugos paslaugas;
- 13.2. susipažinti ir padėti įgyvendinti individualius socialinės globos planus, sudarytus globos namų gyventojams;
- 13.3. įgyvendinti slaugą, bendradarbiaujant su kitais įstaigos darbuotojais, tiesiogiai dirbančiais su globos namų gyventojais;
- 13.4. pamainos metu dirbanti psichikos sveikatos slaugytoja pildo gyventojų stebėjimo žurnalą ir, perduodama budėjimą, informuoja į darbą atėjusią psichikos sveikatos slaugytoją apie gyventojų sveikatos stovio pokyčius ir kitus įvykius;
- 13.5. psichikos sveikatos slaugytoja atiduoda vaistus gyventojams pagal gydytojo paskyrimus ir pasirašo paskyrimų lapuose, kad ji atidavė vaistus ir atliko kitas gydytojo paskirtas procedūras globos namų gyventojams. Turi mokėti paaiškinti, kodėl gydytojas paskyrė šiuos vaistus, sugebėti paaiškinti gyventojui ar su juo dirbančiam darbuotojui vaistų poveikį bei galimą pašalinį poveikį;
- 13.6. laiku ir tinkamai paduoti gydytojo paskirtus vaistus, įsitikinti, kad gyventojas laiku ir tinkamai juos vartotų: mokėti paaiškinti, kodėl gydytojas paskyrė šiuos vaistus, sugebėti paaiškinti gyventojui ar su juo dirbančiam darbuotojui vaistų poveikį bei galimą pašalinį poveikį. Laiku ir tinkamai atlikti gyventojui paskirtas gydymo ir diagnostines procedūras;
- 13.7. stebėti gyventojų elgesį, jo sveikatos fizinę, psichinę, socialinę būklę, atkreipti dėmesį į nebūdingus požymius ir numatyti, kokią patologiją gali reikšti šie ženklai, simptomai, reakcija, skubiai informuoti apie tai gydytoją ar vyr. slaugytoją;

- 13.8. stebėjimų duomenis rašyti į medicininę gyventojų kortelę ir kitus slaugos dokumentus, remiantis stebėjimų duomenimis koreguoti slaugymo planą, prireikus imtis neatidėliotinių priemonių ir informuoti gydytoją bei vyr. slaugytoją;
- 13.9. esant reikalui lydėti globos namų gyventojus konsultacijoms ar gydymui į įvairias gydymo įstaigas;
- 13.10. teikti pirmą ir skubią medicinos pagalbą, savo kompetencijos ribose, tinkamai reaguoti į gyvybei pavojingas organizmo būkles;
- 13.11. vykdyti aseptikos ir antiseptikos reikalavimus; laikytis asmens higienos reikalavimų, reguliariai tikrintis sveikatą;
- 13.12. užtikrinti gyventojų apsaugą nuo smurto, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų. Pastebėjus minėtus atvejus, apie tai informuoti vyr. slaugytoją arba direktorių. Imtis skubių, neatidėliotinių, teisiškai pagrįstų priemonių nelaimingų atsitikimų, smurto, kitų ekstremalių situacijų atvejais, nedelsiant apie tokius atvejus informuoti vyr. slaugytoją, administraciją;
- 13.13. pačiam negalint atvykti į darbą (dėl ligos, traumų ar kitų objektyvių priežasčių), tą pačią dieną informuoti vyr. slaugytoją ar administraciją;
- 13.14. nepalikti savo darbo vietos, neatvykus keičiančiai pamainai;
- 13.15. registruoti į žurnalą atvykusius lankytojus, gyventojų artimuosius, suteikti sąlygas jiems pabendrauti su gyventojais;
- 13.16. nesant globos namuose administracijos atstovų, išėginėmis, šventinėmis dienomis, naktinio budėjimo metu:
- 13.16.1. prižiūrėti tvarką globos namuose, kontroliuoti, kaip vykdoma gyventojų priežiūra, maitinimas;
- 13.16.2. užtikrinti, kad vežant hospitalizuoti susirgusį gyventoją jis būtų nupraustas, aprengtas tinkama apranga, turėtų visas asmens higienos priemones;
- 13.16.3. susirgus gyventojui, organizuoti jo palydėjimą į gydymo įstaigą;
- 13.16.4. užtikrinti koridorių langų uždarymą, durų užrakinimą prieš naktį, šviesų išjungimą;
- 13.16.5. nušalinti nuo darbo neblaivius, apsvaigusius nuo alkoholio ar narkotinių, psichotropinių medžiagų darbuotojus;
- 13.16.6. informuoti administraciją raštu, apie budėjimo metu į darbą neatvykusius darbuotojus, nušalintus nuo darbo darbuotojus, įvykusius incidentus, gedimus ir kt.;
- 13.17. gyventojui pasišalinus iš socialinės globos namų, vadovautis „Visagino socialinės globos namų darbuotojų veiksmų, gyventojui savavališkai pasišalinus iš įstaigos, tvarka.“;
- 13.18. įvykus ekstremaliai situacijai nedelsiant informuoti administraciją. Gaisro atveju organizuoti gyventojų evakuaciją vadovaujantis „Darbuotojų veiksmai kilus gaisrui“ planu.;
- 13.19. be konkrečiai išvardintų pareigų, vykdyti ir kitus Visagino socialinės globos namų direktoriaus tiek žodinius, tiek raštiškus pavedimus, įpareigojimus, įsakymus;
- 13.20. pagal kompetenciją teikti būtinąją medicinos pagalbą;
- 13.21. pildyti slaugos dokumentus bei teikti statistikos ir kitus privalomosios atskaitomybės duomenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 13.22. vykdyti saugos darbe taisyklių ir higienos normų reikalavimus;
- 13.23. informuoti atsakingus įstaigos specialistus apie galimą socialinių paslaugų poreikį asmeniui, turinčiam psichikos sutrikimų;
- 13.24. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiais gydytojais, kitais asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros, slaugos specialistais ir socialinių paslaugų darbuotojais Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 13.25. teisės aktų nustatyta tvarka tobulinti profesinę kvalifikaciją;
- 13.26. laikytis licencijuojamos veiklos – slaugos praktikos – sąlygų;
- 13.27. laikytis slaugytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

13.28. teikti informaciją pagal kompetenciją apie paciento sveikatą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka; perduoti informaciją apie smurtą šeimoje, sužeistus, sužalotus asmenis, įtariamą gresiantį smurtą vaikų, paauglių ar globojamų asmenų atžvilgiu, taip pat vaikų nepriežiūrą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.29. laiku informuoti gydytoją apie paciento sveikatos būklės pokyčius, komplikacijas, vartojamų vaistų nepageidaujamą poveikį ar kitaip pablogėjusią sveikatą;

13.30. naudoti medicinos prietaisų saugos techninio reglamento reikalavimus atitinkančius medicinos prietaisus;

13.31. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų prevencijos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones.

IV. ATSAKOMYBĖ

14. Šias pareigas vykdančio darbuotojas atsako:

Psichikos sveikatos slaugytojas už padarytas klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
